

"Tarih bize göstermiştir ki, mülteci krizi müzminleştiği andan itibaren, mülteciler sıklıkla kamplarda onlarca sene geçirebilmektedirler"

Sakun Gajurel

Mülteciler için kaynaklar

2017 yılının Ağustos ayından beri, Rohingya'lı Müslüman mülteciler, Myanmar'ın Rakhine eyaletindeki şiddet uygulamalarından kaçarak Bangladeş'in Cox Pazarı mevkiindeki kamplarda kalabalık bir şekilde yaşamaya çalışmaktalar. Gerekli barınak, sağlık bakımı ve eğitim kaynakları imkanı olmaması, ve ayrıca cinsel şiddet riskinin de artması, özellikle kadın ve çocuklar için çok zor şartların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Sakun Gajurel, Duke Üniversitesi ve Chapel Hill'deki North Carolina Üniversitesindeki Rotary Barış Merkezlerinde uluslararası kalkınma politikaları üzerinde çalışmadan önce İtalya ve ülkesi Nepal'de Birleşmiş Milletler'in ajanslarında çalışmakta idi. Rotary Barış Bursiyeri çalışmalarının bir parçası olarak, Gajurel 2018 yılının yaz aylarını Cox Pazarında, mülteci kamplarındaki kadınlara direkt yardım eden UN Women (Birleşmiş Milletler Kadın) adlı organizasyonda çalışarak geçirdi.

_NIKKI KALIO

THE ROTARIAN: Cox Pazarında yardım alabilmenin karşısındaki en büyük engel nedir?

GAJUREL: Bir yıldan az bir sürede yaklaşık 900.000 mülteci buraya sığındı. Mansun mevsiminde işler çok kötüleşti. Bambu çerçeve üzerine katranlı branda ile yapılmış barınaklar, yoğun yağmur ve toprak kaymalarına karşı çok dayanıksız. Her hafta, yoğun yağmurlar sonrası bir kaç bin barınak yok oldu.

Yolların kötü olması da insani yardım yapan ajansların herkese ulaşmasında önemli bir engel teşkil ediyor. Mültecilerin sayısı da etkin destek imkanını azaltıyor.

TR: Kadınlar ve kızlar özellikle ne gibi problemlerle karşı karşıya kalıyorlar?

GAJUREL: Kadınlar ve kızlar şiddete karşı daha korunmasızlar. Bazı kriz dönemlerinde, kadınların yüzde 70'inden fazlası cinsiyet ile ilgili şiddete maruz kaldıklarını ifade ettiler. Kadınlar özellikle akşamları ve adet dönemlerinde sanitasyon ve hijyen olanaklarına ulaşamadıklarını söylüyorlar. Ailelerine yiyecek ve su temininde ve hasta olanlara bakarlarken bu risklerin arttığına dikkat çekiyorlar.

TR: Yardımın teminini gelenek ve kültür nasıl etkiliyor?

GAJUREL: Rohingya'nın müslüman toplumunda cinsiyet ayırımına sık rastla-

nıyor. Özellikle kadınların kocaları dışında hiç bir erkek tarafından görülmemeleri uygulaması bununla ilgili. Kadınlar ve kızlar evde kalıp ailelerinin yanında durmak zorundalar. Erkekler ise çok daha serbest.

Çok amaçlı kadın merkezleri kanalıyla UN Women kadınlara angaje olup onları güçlendiriyorlar. Kadınlar ve kızlar Cox Pazarındaki gibi merkezlere gelip kamplardaki fırsatlar ve hizmetler konusunda bilgi edinebiliyorlar. Cox Pazarındaki bu merkezde yaklaşık 20 kadın çalışıyor. Bunlar diğer kadınlarla konuşan ve sorunlarını merkeze ve kamp yetkililerine ileten Rohingya'lı kadınlar.

TR: Ne tür destek gerekli?

GAJUREL: Eğitim en büyük ihtiyaç. Cox Pazarındaki eğitim partnerleri, ikişer saatlik üç vardiyada hizmet veren eğitim merkezleri oluşturduklar. Ancak bu yeterli değil. Kadınlar ve erkekler genel olarak yeni beceriler öğrenmek istediklerini belirtiyorlar.

Birleşmiş Milletler şimdiden Rohingya mülteci krizinin müzmin bir hal aldığını açıkladı. Tarih bize göstermiştir ki, bir mülteci krizi müzminleştiği andan itibaren, mülteciler kamplarda onlarca sene geçirebilmektedirler. Tüm bir neslin eğitimsiz ya da daha iyi bir yaşam fırsatından mahrum olmaması için uzun vadeli bir programa kesin itiyacı var.